

Kärnkraftsäkerhet och utbildning AB (KSU)
Svenskarnas inställning till kärnkraftens
användning i Sverige
Januari 2003

Arne Modig

Kristina Boberg

T-23952

2003-01-17

Åtta av tio svenskar vill använda eller utveckla kärnkraften

Temo har på uppdrag av KSU genomfört en undersökning om svenskarnas inställning till kärnkraften och miljömålen.

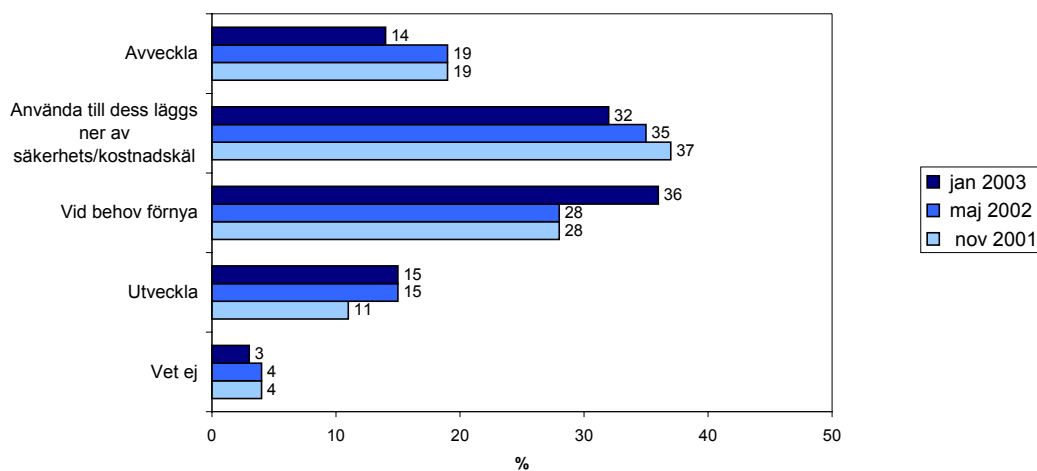
I undersökningen ställdes följande fråga om inställningen till kärnkraften:

”Vilken är Din personliga åsikt om kärnkraftens användning i Sverige? Ska vi...?”

- *Avveckla kärnkraften genom regeringsbeslut att stänga reaktorer, även om tillsynsmyndigheterna inte anser detta nödvändigt av säkerhetsskäl.*
- *Använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ner av säkerhets- eller kostnadsskäl*
- *Fortsätta använda kärnkraften i samma omfattning som idag, dvs vid behov förnya de reaktorer som nu finns*
- *Utveckla kärnkraften och i framtiden satsa på fler reaktorer*
- *Tveksam, vet ej”*

Diagram 1

Personliga åsikt om kärnkraftens användning i Sverige

Undersökningen visar att andelen som anser att vi ska avveckla kärnkraften även om det inte är motiverat av säkerhetsskäl har minskat från 19 % till 14 % (signifikant).

Mer än tre av tio (32 %) anser att vi ska använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ned av säkerhets- eller kostnadsskäl. Det är en signifikant minskning jämfört med mätning för drygt ett år sedan, november 2001 (37 %). Andelen som anser att vi ska fortsätta använda kärnkraften i samma omfattning som idag, dvs vid behov förnya de reaktorer som nu finns har ökat (signifikant) sedan mätningen i maj, från 28 % till 36 %. Mer än en av tio (15 %) vill att vi ska utveckla kärnkraften och i framtiden satsa på fler reaktorer. Andelen är oförändrad från maj 2002. Andelen osäkra är i stort sett oförändrad (3 %)

Sammantaget vill således åtta av tio svenskar (83 %) att vi i Sverige ska fortsätta använda kärnkraften, dvs på kortare eller längre sikt fortsätta använda kärnkraften i nuvarande omfattning eller öka användandet av kärnkraft. Det är en ökning (signifikant) från mätningen i maj 2002 (78 %).

Kvinnor vill, som i tidigare undersökningar, oftare än män att vi ska avveckla kärnkraften genom regeringsbeslut att stänga reaktorer, även om tillsynsmyndigheterna inte anser det nödvändigt av säkerhetsskäl (20 % mot 8 %). Samtidigt vill män, betydligt oftare än kvinnor, utveckla kärnkraften. Bland männen vill således en majoritet (60 %) vid behov förnya befintliga reaktorer eller i framtiden satsa på fler reaktorer. Bland kvinnorna är motsvarande andel 44 %.

Dessa resultat bekräftar i stort sett slutsatserna från tidigare undersökningar.

I jämförelse med föregående mätning minskar andelen kvinnor som antingen vill avveckla kärnkraften direkt eller fortsätta använda kärnkraftverken tills efter de läggs ned av säkerhets- eller kostnadsskäl. Samtidigt ökar andelen kvinnor som antingen vill förnya befintliga kärnkraftverk eller satsa på fler reaktorer i framtiden (34 % till 44 %).

I storstadsområdena vill över hälften 55% vid behov förnya eller satsa på fler reaktorer. I glesbygden är betydligt färre av denna uppfattning (46 %).

I glesbygden har det skett en minskning (signifikant) bland de som anser att man ska använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ner av säkerhets- eller kostnadsskäl, (44 % till 26 %). Samtidigt har andelen som anser att vi ska avveckla kärnkraften ökat (14 % till 22 %).

Stödet för att vi ska utveckla kärnkraften och i framtiden satsa på fler reaktorer är störst bland de moderata sympatisörerna (23 %).

Andelen som vill avveckla kärnkraften genom att stänga reaktorer är som tidigare störst bland miljöpartister (41 %) och vänsterpartister (38%).

De socialdemokratiska sympatisörerna har en i stort sett genomsnittlig uppfattning i frågan om den fortsatta användningen av kärnkraften: knappt en av tio (8 %) vill avveckla och nio av tio (91 %) vill att vi i Sverige ska använda kärnkraften, dvs på kortare eller längre sikt fortsätta använda kärnkraften i nuvarande omfattning eller öka användandet av kärnkraft.

Färre vill avveckla

Under perioden juni 1997 till maj 2001 användes en äldre fråga med endast tre svarsalternativ:

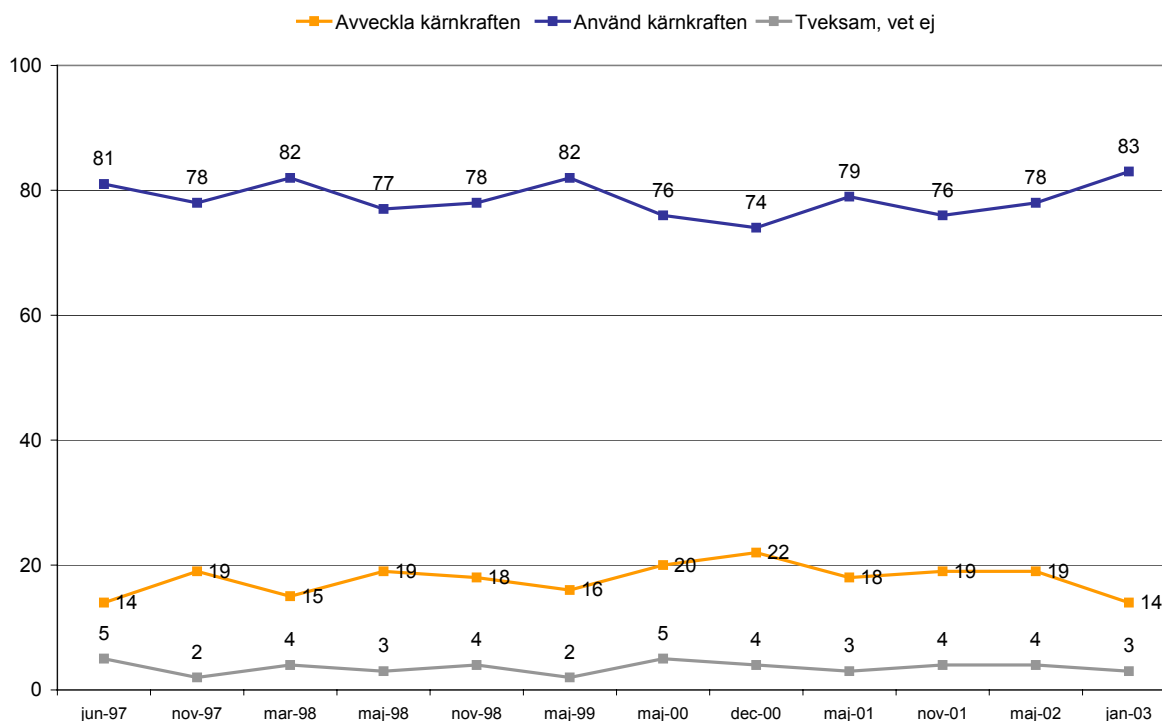
”Vilken är Din personliga åsikt om kärnkraftens användning i Sverige? Ska vi...?”

- *Avveckla kärnkraften genom regeringsbeslut att stänga reaktorer, även om tillsynsmyndigheterna inte anser detta nödvändigt av säkerhetsskäl.*
- *Använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ner av säkerhets- eller kostnadsskäl*
- *Utveckla kärnkraften och bygga nya reaktorer vid behov, till exempel när de nuvarande tjänat ut*
- *Tveksam, vet ej”*

I diagrammet nedan redovisas utvecklingen från juni 1997. I diagrammen redovisas dels andelen som vill avveckla kärnkraften och dels andelen som vill fortsätta använda eller utveckla kärnkraften. Diagrammet ger därmed en bild av opinionsutvecklingen i Sverige när det gäller dessa två huvudalternativ.

En testmätning som Temo genomfört i november 2001 visar att både den äldre (med tre svarsalternativ) och den nya frågan (med fyra svarsalternativ) ger nästan exakt samma bild av opinionsläget när det gäller dessa två huvudalternativ.

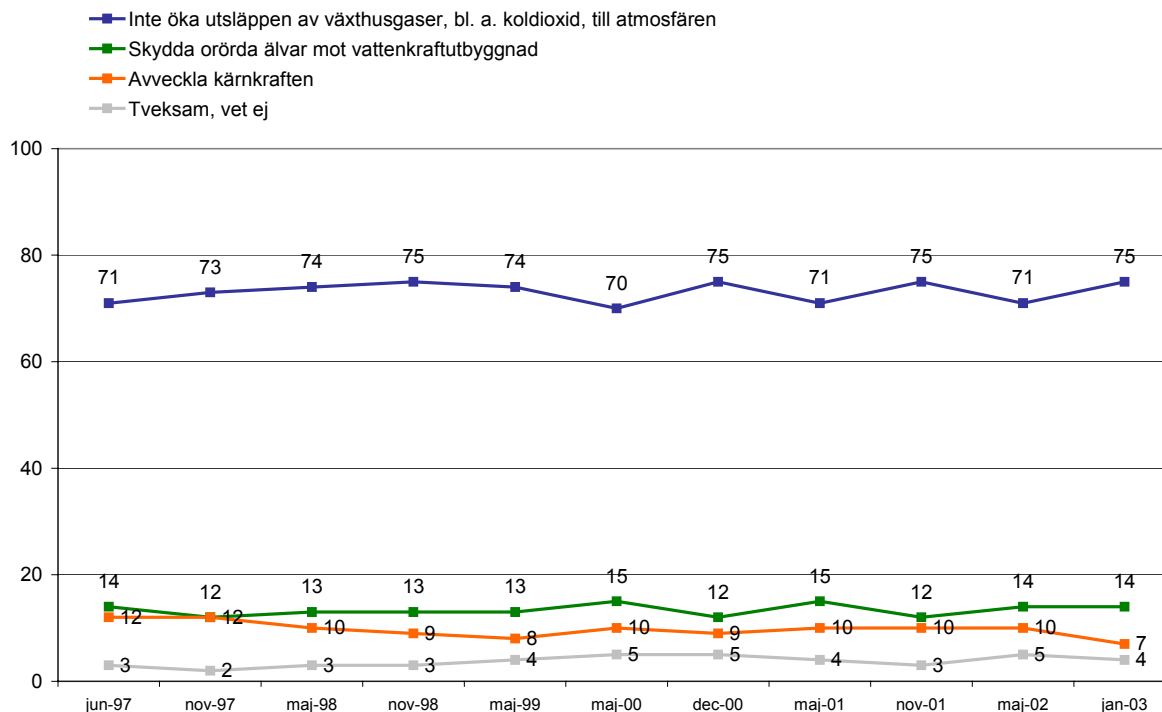
Diagram 2

Opinionsläget i januari 2003 visar på en mer positiv inställning till kärnkraften i jämförelse med mätningen i maj 2002.

Viktigaste miljömål - att inte öka utsläppen av växthusgaser

Riksdagen har fattat beslut om olika miljömål. Vilket av följande miljömål tycker du är viktigast?

Tre av fyra svenskar (75 %) tycker att det viktigaste miljömålet är att inte utöka utsläppen av växthusgaser, bland annat koldioxid, till atmosfären. Motsvarande andel i mätningen 2002 var 71 %. Mer än en av tio (14 %) anser det viktigast att man skyddar orörda älvar mot vattenkraftsutbyggnad, oförändrat från 2002. En minskad andel, från 10 % till 7 % (signifikant) anser det är viktigast att avveckla kärnkraften.

Dessa förändringar i opinionsläget följer samma mönster som de senaste två årens variationer i mätningar som genomförs vinter respektive vår.

Män tycker oftare än kvinnor att det viktigaste miljömålet är att skydda orörda älvar mot vattenkraftutbyggnad (18 % mot 10 %). Kvinnor i ålder 30-44 anser oftare än andra grupper att det viktigaste miljömålet är att avveckla kärnkraften, (12 %).

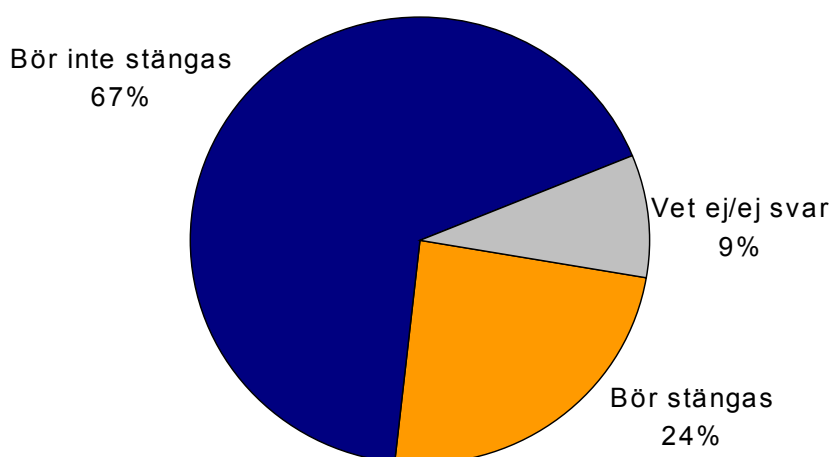
Personer boende i Norrland och på glesbygden tycker oftare än andra att det viktigaste miljömålet är att skydda orörda älvar mot vattenkraftutbyggnad (24 % och 23 %). De som bor i Västsverige anser oftare än andra att det viktigaste miljömålet är att inte utöka utsläppen av växthusgaser, bland annat koldioxid, till atmosfären (83 %)

Vänsterpartister vill oftare än andra avveckla kärnkraften (18 %).

Reaktorn i Barsebäck

I denna mätning, januari 2003, ställdes för första gången följande fråga:

Det pågår för närvarande en debatt om en eventuell stängning av den kärnkraftsreaktor i Barsebäck som är i drift. Vilket av följande stämmer bäst med din uppfattning? Reaktorn i Barsebäck

Knappt sju av tio svenskar (67 %) tycker att reaktorn i Barsebäck inte bör stängas. En av tio har ingen uppfattning i frågan. Drygt två av tio tycker att reaktorn bör stängas.

Kvinnor och yngre i åldern 16-29 år anser oftare än övriga grupper att reaktorn i Barsebäck bör stängas. Män, äldre i åldern 60 år eller över, personer boende i Sydsverige anser oftare än övriga grupper att reaktorn inte bör stängas.

Moderaternas sympatisörer anser oftare än andra att reaktorn inte bör stängas (89 %). Hälften av centerns, vänsterpartiets och miljöpartiets väljare vill stänga reaktorn i Barsebäck (48 %, 51 %, 51 %)

Undersökningens genomförande

Denna undersökning genomfördes med hjälp av telefonintervjuer med riksrepresentativa urval omfattande 1.000 svenskar i åldern 16 år och äldre. Intervjuerna genomfördes 13-16 januari 2003.

För mer information kontakta Arne Modig tel:08-522 330 05, e-post: arne.modig@temo.se eller Kristina Boberg tel:08-522 330 17, e-post: kristina.boberg@temo.se

Tidigare undersökningar:

Mätningarna inleddes i juni 1997. De första mätningarna genomfördes med hjälp av besöksintervjuer. Fr o m maj 2000 genomförs de med hjälp av telefonintervjuer. Vid övergången till telefonintervjuer gjordes en jämförelse som visade att telefonintervjuerna gav ett något lägre värde för andelen som vill *"använda kärnkraften till dess att nuvarande reaktorer läggs ner av säkerhets- eller kostnadsskäl"* respektive andelen som vill *"skydda orörda älvar"*. I övrigt var skillnaderna små.

1997 till maj 1999 genomfördes mätningarna av Sifo och därefter av Temo.

Intervjufrågan om kärnkraftens användning:

I frågan om kärnkraftens användning har vissa ord/formuleringar ändrats efter mätningen i juni 1997. I det första svarsalternativet har *"politiska beslut"* bytts mot *"regeringsbeslut"*. I det andra svarsalternativet har texten ändrats från *"Avveckla kärnkraften i takt med ..."* till *"Använda kärnkraften till dess"*. Efter mätningen i maj 1998 har det första svarsalternativet *"oberoende av tillsynsmyndigheternas säkerhetsbedömning"* bytts ut mot *"även om tillsynsmyndigheterna inte anser detta nödvändigt av säkerhetsskäl"*.

Fr o m mätningen i november 2001 används en fråga med fyra svarsalternativ.